

LITERATURA MEDICA
KIADÓ KFT.

HOGYAN ÍRJUNK ESETTANULMÁNYT?
Szerkezeti, formai szempontok

DR. NÉMETH ÉVA
LITERATURA MEDICA KIADÓ

ANNO 1990
1024 Budapest, Margit krt. 31-33.
www.lam.hu

A biomedicinális vizsgálatok által szolgáltatott bizonyítékok osztályozása

- I. Erős tudományos bizonyíték, amely legalább egy, tökéletesen kivitelezett, megfelelő méretű, randomizált, kontrollált vizsgálatból vagy több kisebb RCT metaanalíziséből származik
- II-1. Tudományos bizonyíték, amely jól megtervezett, nem randomizált, kontrollált vizsgálatból származik
- II-2. Tudományos bizonyíték, amely jól megtervezett, kohorsz vagy eset-kontroll analíziséből és lehetőleg több centrumtól vagy kutatócsoporttól származik
- II-3. Tudományos bizonyíték, amely esettanulmányokból, illetve jelentős eredményre vezető, nem kontrollált felmérésből származik
- III. Vezető szakmai szervezetek klinikai tapasztalatokon alapuló véleménye, leíró tanulmányok vagy szakértői csoportok véleménye
- IV. Metodikai problémákkal terhelt vizsgálat (pl. kis esetszám, nem összehasonlítható csoportok, rövid követési idő stb.) vagy egymásnak ellentmondó tudományos bizonyítékok

Forrás: Gulácsi László cit. 'US Preventive Services Task Force' (1989) ajánlása alapján

LITERATURA MEDICA
KIADÓ KFT.

A közlemények alaptípusai

- **A szerzők által elvégzett vizsgálatokat bemutató dolgozatok („saját anyag”)**
eredeti közlemény (original paper), rövid közlemény (short report), gyors közlemény (rapid article), előzetes közlemény (preliminary article), bevezető tanulmány (pilot study), **esetismertetés (case report)**, metodikai közlemény
- **Összegző, továbbképző dolgozatok**
irodalmi összefoglaló (review), szisztematikus összefoglaló (metaanalízis), szakmai ajánlások, konszenzusanyagok stb.

LITERATURA MEDICA
KIADÓ KFT.

Ki minősül szerzőnek?

Akinek tevékenysége valamennyi alábbi mozzanatot magában foglalja:

- 1. Tervezés vagy az adatok elemzése és interpretálása.
- 2. A cikk megfogalmazása vagy a munka főbb szellemi tartalmának felülvizsgálata.
- 3. A megjelenő, végső változat elkészítése.

LITERATURA MEDICA
KIADÓ KFT.

A cím

- A mammográfia, az ultrahang- és az MR-vizsgálat prospektív összehasonlítása neoadjuváns terápiában részesült, emlőrákos betegeken - **Eredeti közlemény**
- A polycystás ovarium képkalkító diagnosztikája - **Összefoglaló közlemény**
- Gázgyülem a vena mesenterica superiorban és a vena portae-ban - **Esetismertetés**

LITERATURA MEDICA
KIADÓ KFT.

A kötött, „IMRAD” szerkezet

- **I: Introduction**
- **M: Methods**
- **R: Results**
- **A: And**
- **D: Discussion (Conclusion)**

LITERATURA MEDICA
KIADÓ KFT.

Az esetismertető tanulmányok szerkezete

- Bevezetés
- Esetismertetés (beteg, módszerek, eredmények)
- Megbeszélés (irodalmi áttekintés, elemzés, következtetés)

LITERATURA MEDICA
KIADÓ KFT.

Példa a rossz absztraktra

Gázgyülem a vena mesenterica superiorban és a vena portae-ban

A szerzők egy esetüket ismertetik, amelyben gázgyülemet találtak a vena mesenterica superiorban és a vena portae-ban. Bemutatják az alkalmazott vizsgálatokat, és elemzik azok eredményességét a nemzetközi irodalmi adatok tükrében. Hangsúlyozzák a képalkotó vizsgálatok jelentőségét a hasi gázgyülemek pontos diagnosztikájában.

LITERATURA MEDICA
KIADÓ KFT.

Strukturált absztrakt

- Alcímeiben követi a dolgozat felépítését:
- **Bevezetés:** a téma háttere, az ismertetés jelentősége.
- **Esetismertetés:** a beteg jellemzői, releváns klinikai adatai, az elvégzett vizsgálatok módszerei és eredményei, a diagnózis megállapítása és következményei.
- **Következtetés:** konkrét, tárgyyszerű.
- A két absztrakt (magyar és angol nyelven) egyenként kb. 1000-1200 karakter terjedelmű legyen.
- Kulcsszavak (maximum 5), magyar és angol nyelven.

LITERATURA MEDICA
KIADÓ KFT.

Bevezetés

- **Vázolni kell a szóban forgó betegség hátterét, illetve a diagnosztikai dilemmákat, hogy világos legyen az esettanulmány jelentősége.**
- **Fel kell hívni a figyelmet az eset érdekességére, tanulságos voltára, amely miatt a közlést fontosnak találták.** (Előfordul, hogy csak valamilyen publikációs kényszer hatására mutatnak be a szerzők egy különösebben nem tanulságos, triviális esetet, vagyis nem gyarapítják az addigi tapasztalatokat.)
- **Ki kell emelni az elsőséget, ha a szerzők az irodalomban elsőként írnak le valamilyen észlelést vagy új összefüggést.**
- **Kevés, de jelentős irodalmi hivatkozás szükséges a bevezetésben, részletes ismertetés nélkül.**

LITERATURA MEDICA
KIADÓ KFT.

Esetismertetés

- **A beteg neve, kora. (Név kezdőbetűi sem említhetők.)**
- **A beteg észlelésének ideje, körülményei.**
- **Anamnézis.**
- **A releváns klinikai adatok kellően részletes bemutatása.**
- **Vizsgálatok és eredményeik ismertetése időrendben, a kórfolyással párhuzamban.**
- **A vizsgálati berendezések és metodika részletes leírása (egy-egy elemekhez elég az irodalom megadása).**
- **A diagnózis megállapítása és következményei, az eset kimenetele.**

LITERATURA MEDICA
KIADÓ KFT.

Megbeszélés

- **Lényeges** része a dolgozatnak, mégis gyakran elnagyolják.
- **Kerüljük a bevezetésben írottak megismétlését** – a megbeszélés ilyenfajta elnagyolása gyakori hiba.
- **Ki kell térni az előzményekre** – foglalkoztak-e mások korábban ezzel a problémával, hogyan közelítették meg, és milyen eredményre jutottak.
- **Elemezzük saját eredményeinket, korlátainkat, dilemmáinkat, és vesszük össze őket az irodalomban találtakkal** – ez elengedhetetlen.
- **Elemezzük az alkalmazott vizsgálati módszerek értékét és korlátait az adott esetben, mások véleményével összehasonlítva.**
- **Mérlegeljük, hogyan befolyásolta a beteg sorsát a helyes vagy téves diagnózis.**
- **Vonjunk le következtetést** zárógondolatként. Milyen újabb megfigyelésre hívjuk fel az olvasók figyelmét vagy milyen korábbi erőstünk meg stb.
- **Kerüljük a túl általános következtetést!** (pl. „a kórkép diagnosztikájában a képalkotó vizsgálatok elengedhetetlenek”) A túlzó következtetést úgyszintén kerüljük! (pl. A Doppler alkalmas az érszűkület kimutatására és olcsóbb, mint az angiográfia.)

LITERATURA MEDICA
KIADÓ KFT.

Illusztráció

- **Ábrák:** képek és grafikus ábrák (külön-külön képfájlbán, ne wordbe ágyazva)
- **Táblázatok** (wordben)
- Wordben írott ábra- és táblázatjegyzék: számozás, címek, részletes magyarázat, rövidítések magyarázata. Ne szerepeljen olyan idegen nyelvű szöveg, amely egyébként lefordítható.
- A nyomdai minőséghez 300 dpi (dot per inch, a hüvelykenkénti pixelek száma) felbontás szükséges.
- Az ábrákon az eltéréseket nyíllal kell jelölni.
- A grafikus ábrákhoz minden lapnak megvan a maga tipográfiája, ezért minél kimódoltabbat készítünk, annál nagyobb az átrajzolásnál a hibalehetőség.
- A beteg arcát takarni kell, ellenkező esetben írásbeli engedélyt kell csatolni.
- A szövegben minden illusztrációra legyen hivatkozás az említés sorrendjében!
- Színes képeket néhány folyóiratnál a szerző költségére közölnek.

LITERATURA MEDICA
KIADÓ KFT.

Irodalomjegyzék

- **A szcientometria**, a tudományos minőség és hatás mérésének az alapja. Az idézettségéből számítják az **impaktfaktort** és a **citációs indexet**.
- **Az idézetek száma:** esetismertetéshez 10-20 idézet elegendő.
- **Mit lehet idézni?** Csak lektorált anyagokra lehet hivatkozni. Elsősorban a **lektorált folyóiratokból** származó tanulmányokat, szakmai irányelveket, célszerű idézni, és csak másodsorban kézikönyveket, könyvfejezeteket, monográfiát. Az egyéb források idézhetősége attól függ, hogy az adatok alapján elérhető-e az olvasók számára. (Pl. a kongresszusi előadás, a kandidátusi értekezés nem érhető el széleskörűen.) A szóbeli közlés számozott irodalomként nem listázható.
- **A hazai irodalmat** nem szabad mellőzni.
- **Hogyan idézzünk?** Határozott szabályok vannak, kb. 30 féle típuspéldával az ICMJE honlapon. Fontos pl. a számozás mikéntje, a bibliográfiai adatok sorrendje, az írásjelek használata, de ezekről az adott folyóiratnál is tájékozódni kell!!

LITERATURA MEDICA
KIADÓ KFT.

Elektronikus források idézése

- **Elfogadott**, de még nincsenek egységes szabályok.
- **A CD-ROM könnyen idézhető**, úgy, mint egy könyv (szerző, cím, kiadás helye, kiadó neve, éve).
- **Az internetes forrás idézése több problémát vet fel:**
 - Ellenőrizni kell, hogy milyen eredetű az anyag. Ha egy lektorált folyóirat online verziójáról vagy egy csak online, de lektorált folyóiratról van szó, akkor rendben. Minden más esetben viszont ellenőrizni kell a hitelességet.
 - Bizonyos anyagok csak később kerülnek az internetre. Pl. régen megjelent anyagok visszamenőleg, így az irodalmazást nem lehet csak az internet alapján végezni.
 - Milyen gyorsan felkerül valami az internetre, olyan gyorsan le is kerülhet onnan, a szolgáltatótól függően, és nem érhető el ugyanazon az URL-en
- **Végző soron:** Internetes idézés esetén meg kell adni a szerzőt és a munka címét, a teljes elérési utat, és azt is, hogy a weboldal mikor volt frissítve, valamint hogy a szerző mikor idézte, mert nem biztos, hogy később is ott találják.

LITERATURA MEDICA
KIADÓ KFT.

Köszönetnyilvánítás

- **A szerzőnek nem minősülő közreműködőknek mondjunk köszönetet!**

LITERATURA MEDICA
KIADÓ KFT.

Egységes követelményrendszer

•Uniform Requirements for Manuscripts Submitted to Biomedical Journals: Writing and Editing for Biomedical Publications

•International Committee of Medical Journal Editors

•www.icmje.org

LITERATURA MEDICA
KIADÓ KFT.

A kéziratok elkészítése és benyújtása

- Általános, technikai irányelvek
- A kézirat tartozékai:
 1. címlap
 2. absztraktok és kulcsszavak
 3. törzsszöveg
 4. irodalomjegyzék
 5. ábrák
 6. táblázatok
 7. külön lapon az ábrák és táblázatok címe és magyarázata
 8. rövidítés- és fogalommagyarázat (glosszárium)
- 9. szerzői nyilatkozat
- 10. etikai engedély
- 11. a beteg hozzájárulása, ha képen felismerhető
- 12. máshonnan átvett illusztrációkra vonatkozó engedélyek

LITERATURA MEDICA
KIADÓ KFT.

Első és ismételt közlés

A kézirat benyújtása előtt fontolják meg, melyik folyóiratnak ajánlják első közlésre!

1. külföldi, 2. magyar sorrendben nem merül fel probléma (az anyanyelvi másodközlés nem számít redundáns közlésnek, bár engedélyhez kötött).

Fordított esetben a magyarul már megjelent közleményt nem publikálják rangos külföldi folyóiratban.

LITERATURA MEDICA
KIADÓ KFT.

Egy lektor jó tanácsa

„A szerzők helyében figyelembe venném
a véleményemet.”

LITERATURA MEDICA
KIADÓ KFT.